

Informatienota voor de raad

Datum 25 mei 2021

Onderwerp	Voortgang innovatie-uitvraag naar energie-opwekking via sportvelden (Energiek en Cool sporten), Start Up in Residence
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Monique Schuttenbeld

Informant J. Oosthof
Afdeling Civiel en Groen
Telefoon 038 498 2457
Email J.Oosthof@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voorligende informatienota die een vervolg vormt op informatienota *Samenwerkingsovereenkomst innovatiepartnerschap innovatieve energie-uitvraag* die in juni 2020 met uw raad is gedeeld.

Datum 15 april 2021

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

De Provincie heeft in het kader van het programma Launching Customership het initiatief genomen om een traject te starten om innovatieve energieoplossingen in de markt te zetten. Dit traject heet Startup in Residence energie. Doel is oplossingen te ontwikkelen voor de energietransitie en tegelijkertijd startups de gelegenheid te bieden voor doorontwikkeling van concepten tot een volwaardige business. Om Startup in Residence tot een succes te maken heeft de Provincie gevraagd of de gemeente Zwolle wil participeren en een vraagstuk kan/wil inbrengen.

Gemeente Zwolle heeft het concept van “Energiek en Cool sporten” ingebracht omdat wij kansen zien een kunstgrasveld als een soort zonneboiler te laten werken waarmee warm water kan worden geproduceerd voor een toekomstig warmtenet. Bijkomend voordeel is dat doordat je de warmte uit het kunstgrasveld onttrekt deze koeler wordt. Voor de sporter die op een warme zomerdag aan het voetballen of korfballen is, ontstaat een prettigere sportomgeving. Vandaar “Energiek en Cool sporten” Sportcomplexen liggen doorgaans in woonwijken, waardoor productie en afname van warmte dicht bij elkaar liggen. Daarbij komt dat er verdienpotentie in het produceren van warmte zit.

Naast de gemeente Zwolle participeren ook de woningcorporaties DeltaWonen en Welbions met vraagstukken in de Start Up in Residence uitraag. In juni 2020 heeft het college door ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst de deelname aan Startup in Residence geformaliseerd. Dit is per informatienota d.d. 3 juni 2020 met uw raad gedeeld.

Kernboodschap

Met de innovatie-uitvraag naar energie-opwekking via sportvelden stellen wij ondernemers in staat om samen met de overheid en woningcorporaties nieuwe concepten te ontwikkelen en uit te werken tot volwaardige marktproducten. Daarnaast dragen we bij aan kennisontwikkeling op het gebied van warmte, ontwikkelen we best practices en krijgen zicht op nieuwe oplossingsrichtingen voor de energietransitie. De opgedane kennis helpt de gemeente dan ook bij haar gemeentelijke taak om de bronnenstrategie voor het warmtevraagstuk uit te voeren.

Het traject kent vier hoofdfasen.

- Fase 1 Aanbieden conceptplan door ondernemer en selectie door selectiecommissie Provincie en gemeente Zwolle.
- Fase 2 Uitwerken van geselecteerde concept-plannen in een business case en formuleren van een voorstel voor het uitvoeren van een proefproject.
- Fase 3 Het uitvoeren van proefproject/praktijkproef.
- Fase 4 Inkoop van de innovatie op schaal van een officieel sportveld.

Consequenties

De fasen 1 en 2 zijn succesvol verlopen. Hieronder geven we de voortgang van het traject weer

Fase 1 – concept-plannen en selectie

We hebben in fase 1 uit de zeven partijen die een inschrijving hebben gedaan voor het perceel Sportvelden, twee partijen geselecteerd die verder konden naar fase 2. Dat zijn:

- Een samenwerkingsverband van meerdere partijen met als belangrijkste spelers Strukton, Roelofs en Antea, werkend onder de naam Aendless Sport Energy.

Datum 15 april 2021

- Een samenwerkingsverband tussen de Sallandse United, Unica en SuperSub, waarbij Sallandse United penvoerder is.

Fase 2 – uitwerking concept-plan tot voorstel proefproject

Fase 2 is doorlopen en de beide plannen van aanpak voor de proefprojectfase en de business cases (hierna BC) gericht op de marktintroductie zijn beoordeeld. De BC's en plannen van aanpak van beide partijen zijn als voldoende beoordeeld. Ondernemers zelf zijn inmiddels op de hoogte van dit resultaat. Hiermee sluiten we fase 2 af.

Huidige stand van zaken

Het afronden van fase 2 betekent niet automatisch dat fase 3 gestart wordt. Alvorens over te gaan tot het uitvoeren van de proefprojecten conform het door de inschrijvers ingediende plan van aanpak, wordt op verzoek van de opdrachtgevende partijen een aantal technische en inhoudelijke aspecten nader verdiept. Voorafgaand aan een besluit om te starten, ligt de vraag bij beide partijen om de plannen van aanpak op het gebied van condities en voorwaarden aan te vullen en aan te scherpen. Na positieve beoordeling van deze aanvullingen, condities en voorwaarden wordt door Provincie en gemeente besluit genomen tot het aanleggen van een proeflocatie.

Voor fase 3 zoeken we in eerste instantie een proefveld op een sportcomplex, omdat dit een blijvende capaciteit/functie kan toevoegen voor een sportvereniging. Op dit moment zien we een aantal locaties waar mogelijk behoefte is aan een kleiner oefenveld dat te combineren valt met een praktijkproef. De gesprekken hierover met de twee ondernemers en de sportverenigingen worden in mei opgestart.

Fase 3 – uitvoeren proefproject

De praktijkproef zal moeten bewijzen of er voldoende warmte 'geoogst' kan worden om tot een levensvatbare business case te komen en welke beheer- en onderhoudsaspecten daarbij aandacht vragen. Dit is een fysiek en zichtbaar proefproject waaraan ook communicatief en bestuurlijk aandacht kan worden besteed. Deze praktijkproef zal een aantal maanden lopen en in de zomerperiode moeten plaatsvinden. Of dit qua planning haalbaar is in de zomer van 2021 is vooral afhankelijk van het tijdig vinden van een geschikte proeflocatie. Anders zal de proefperiode doorschuiven naar het eerste halfjaar van 2022.

De voorgestelde concepten

Aendless Sports

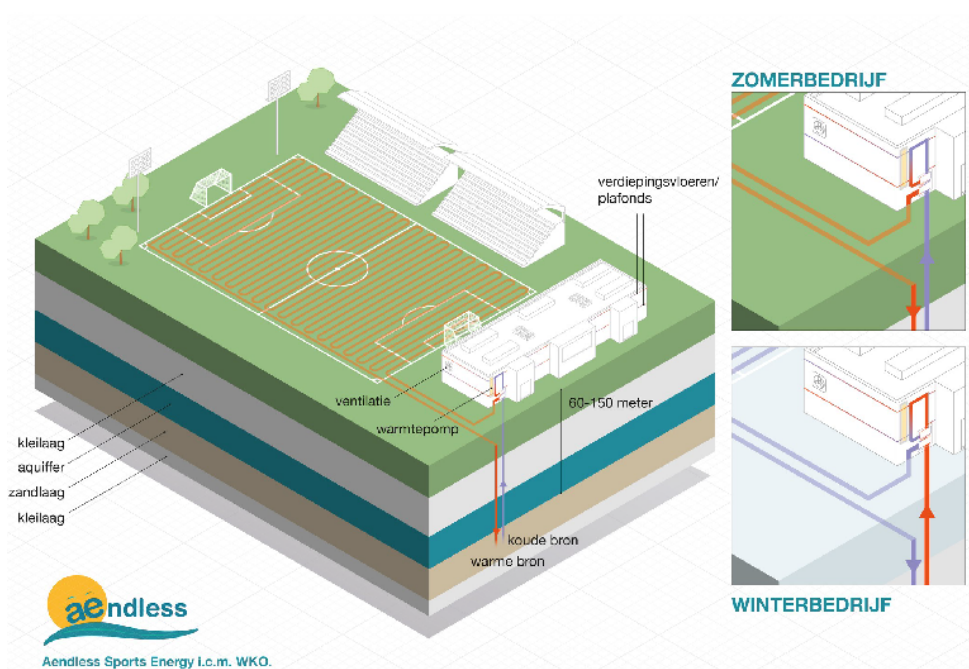
Samenwerkingsverband Aendless Sports (o.a. Strukton, Roelofs en Antea) heeft een voorstel waarbij een voetbalveld dat in gebruik is door SV Zwolle wordt ingezet om het naastgelegen complex van De Vogellanden te voorzien van duurzame warmte en van het aardgas te gaan.

Het voorgestelde concept van Aendless kan De Vogellanden helpen aan een duurzamere en financieel gunstigere oplossing en zo bijdragen aan hun verduurzamingsvraagstuk. Het concept van Aendless voorziet in een:

- Collectorveld (voetbalveld) voor het oogsten van de warmte;
- Een warmtepomp en een WKO-installatie voor het opslaan van de warmte;
- Transport via een leiding van het collectorveld naar de gebouwen van De Vogellanden (en mogelijk naar het clubgebouw van SV Zwolle).

Onderstaand een schematisch beeld van het concept en de scope van het gebied.

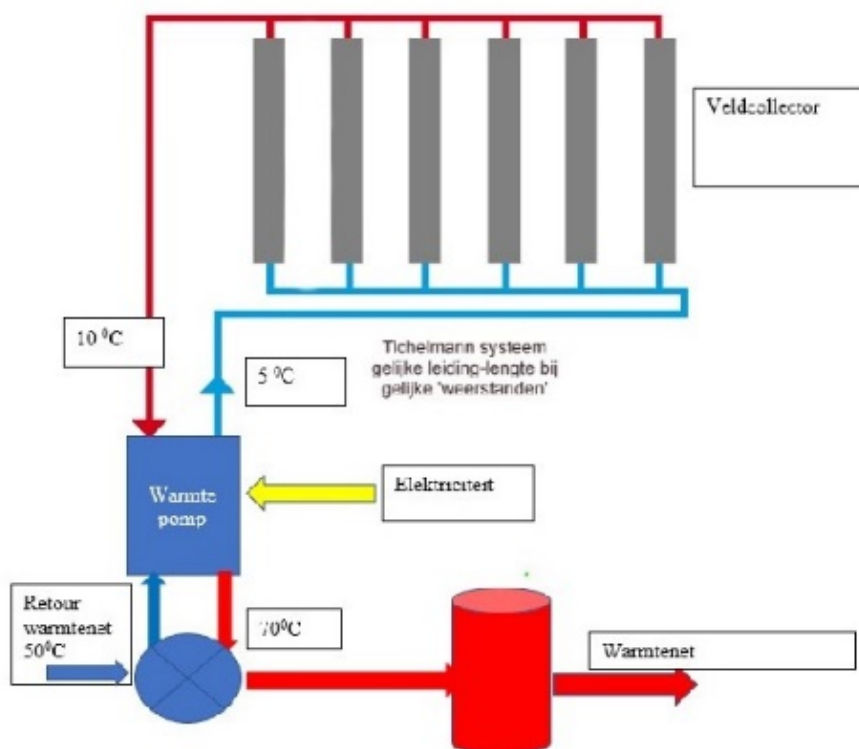
Datum 15 april 2021

Datum 15 april 2021

Sallandse United, Unica en SuperSub.

Het tweede voorstel is van de samenwerking tussen de Sallandse United, Unica en SuperSub. Dit voorstel vertoont op onderdelen gelijkenis met Aendless maar heeft een andere technologie, andere ketenoplossing en daarmee ook een ander businessplan. De oplossing van de Sallandse United richt zich op het functioneren van een collectorveld als regeneratiebron voor een WKO installatie of als vervanger van bestaande warmtebronnen.

Sallandse United, Unica en SuperSub hebben op basis van bureaustudie, gevalideerde modelberekening in samenwerking met TNO en laboratoriumproeven aannames gedaan die zij in de praktijktestfase willen toetsen en valideren.

Voor beide ideeën geldt dat het onttrekken van warmte uit het sportveld waarschijnlijk als voordeel heeft dat het microklimaat (de omgeving boven het sportveld) koeler wordt, wat aantrekkelijk is bij het sporten. De verwachting is tevens dat het de levensduur van de sportmat verlengt.

Sallandse United en Aendless hebben een plan van aanpak opgesteld met kostenraming voor deze proeffase.

Financiën

Ambtelijke kosten

De ambtelijke kosten voor het begeleiden van het proces hebben we tot nu gedekt uit de beschikbaar gestelde middelen van het “op Koers” programma. Hiervoor is indertijd 20.000 euro beschikbaar gesteld en daarvan resteert nog circa 11.500 euro. Daarnaast vindt een deel van de activiteiten plaats

Datum 15 april 2021

vanuit het reguliere werkpakketten (bijvoorbeeld afstemming met de sportverenigingen). De inschatting is dat de ambtelijke kosten tot en met fase 3 van dit proces gedekt zijn.

Kosten praktijkproef

De kosten van de praktijkproef worden gedragen door de Provincie (onder meer uit het NEO-budget) en door de ondernemers zelf. Doel van de praktijkproef is een goed beeld te krijgen van de energiepotentie, de sporttechnische eigenschappen en het benodigde beheer van een dergelijk sportveld in de gebruiksfase. Aanvullende wensen van de sportverenigingen moeten op een andere manier gefinancierd worden. Mocht er aanleiding zijn voor het invullen van aanvullende wensen dan zal hiervoor een apart voorstel ter besluitvorming worden opgesteld.

Fase 4, de feitelijke inkoop.

De gemeente verplicht zich niet tot afname van deze toepassing. Dit is vastgelegd in de afgesloten samenwerkingsovereenkomst met de Provincie en ondernemers zijn hiervan op de hoogte gesteld bij publicatie van de uitvraag. Bij de verdere uitwerking van het concept wordt duidelijk wie eigenaar of deeleigenaar wordt van het concept. Het inzichtelijke maken van het meest passende organisatiemodel (eigendom) en de businesscase met het financieringsmodel bepalen uiteindelijk de inkoop situatie. Zodra verantwoordelijkheid en eigendomssituatie is uitgewerkt en er is een technische en financieel haalbare businesscase wordt hiervoor een afzonderlijk voorstel ter besluitvorming opgesteld.

Communicatie

Het voornemen is om voor gemeenten in Overijssel en ondernemers een webcast te organiseren waarbij wethouder Schuttenbeld en de andere partners, in gesprek gaat met verschillende ondernemers over de ideeën en de innovaties. Innoveren wint aan kracht als samenwerking centraal staat en dat is hier in sterke mate het geval. Het zijn dus bij uitstek geschikte projecten om de positieve publiciteit mee te krijgen. Communicatie over het proefproject zal per fase en in samenwerking met de ondernemers en Provincie plaatsvinden. Zodra een proefproject van start gaat zullen we hierover via de meest geschikte kanalen naar buiten treden.

Vervolg

De eerste stappen zijn nu het zoeken naar een geschikt locatie en de verdere uitwerking van de praktijkproeven. De komende periode zullen we hierover gesprekken hebben met sportvereniging(en), de ondernemers en Provincie Overijssel. Zodra duidelijk is waar en onder welke condities de praktijkproeven plaatsvinden, communiceren we hierover. Over de uitkomsten van de praktijkproef en een eventueel vervolg richting fase 4 informeren wij u en geven we inzicht over verdere vervolgstappen.

Openbaarheid

Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

voorstel

Zwolle

Datum

15 april 2021

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom